

ERRATA CORRIGE

Si segnalano le seguenti correzioni/integrazioni relative ai documenti presentati nell'Antologia delle Fonti

FONTI LETTERARIE

L2

H. Hom. *Art.* XXVII, 11- 19

VII-VI a.C.?

αὐτὰρ ἐπὴν τερφθῆ ἠεροσκόπος Ἰοχέαιρα,
εὐφρήνη δὲ νόον, χαλάσασ' εὐκαμπέα τόξα
ἔρχεται ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο
Φοῖβου Ἀπόλλωνος, Δελφῶν ἐς πῖονα δῆμον,
Μουσῶν καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυνέουσα.
ἔνθα κατακρεμάσασα παλίντονα τόξα καὶ ἰοῦς
ἠγεῖται, χαρίεντα περὶ χοροῖ κόσμον ἔχουσα,
ἐξάρχουσα χορούς· αἱ δ' ἀμβροδίνην ὄπ' ἰεῖσαι
ὑμνέουσιν Λητῶ καλλίσφυρον, ὡς τέκε παῖδας

L5

Pi. *N.* VII. 44-53.

ἀλλὰ κοινὸν γὰρ ἔρχεται 44
κῦμ' Αἴδα, πέσε δ' ἀδόκη-
τον ἐν καὶ δοκέοντα· τι-
μὰ δὲ γίνεται
ὣν θεὸς ἀβρὸν αὔξει λόγον τεθνακῶτων
βοαθῶν, τοὶ παρὰ μέγαν
ὄμφαλὸν εὐρυκόλπου
μόλον χθονός· ἐν Πυθίοισι δὲ δαπέδοις 50
κεῖται, Πριάμου πόλιν
Νεοπτόλεμος ἐπεὶ πράθην,
τᾶ καὶ Δαναοὶ πόνησαν·

L7

Pi. *Pae.* VI, 116

μ]ήτ' ἐπὶ γῆρας ἰξέ- 116
μεν βίου· ἀμφιπόλοις δὲ
μυθριάν περὶ τιμᾶν
δηρι]αζόμενον κτάνεν
<έν> τεμέ]νεϊ φίλω γᾶς παρ' ὄμφαλὸν εὐρύν.

L20

Ar. *Ra.* 1211.

405 a.C.

Εὐριπίδης

1211

‘Διόνυσος, ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δораῖς
καθαπτὸς ἐν πεύκαισι Παρνασσὸν κάτα
πηδᾶ χορεύων’—

L47

Plu. *Mor.* 769 a, (*Amat.*)

καὶ τὸ τῆς ἡδονῆς μικρόν, ἢ δ’ ἀπὸ ταύτης ἀναβλαστάνουσα καθ’ ἡμέραν τιμὴ καὶ χάρις
καὶ ἀγάπησις ἀλλήλων καὶ πίστις οὔτε Δελφοὺς ἐλέγχει ληροῦντας, ὅτι τὴν Ἀφροδίτην
“Ἄρμα” καλοῦσιν, οὔθ’ Ὀμηρον ‘φιλότητα’ τὴν τοιαύτην προσαγορεύοντα συνουσίαν:
(...)

*Traduzione: E il piacere è di breve durata, ma è da esso che giorno per giorno accresce
la stima, la gentilezza, l'affetto reciproco e la fiducia; Non sono da biasimare i Delfici
che chiamano Afrodite “Armonia”, nè Omero che definisce “amicizia” tale unione.*

L48

Str.VIII, 6, 14. (373)

60 a.C-20 d.C.

Τροϊζὴν δὲ ἱερά ἐστι Ποσειδῶνος, ἀφ’ οὔ καὶ Ποσειδωνία ποτὲ ἐλέγετο: ὑπέρκειται δὲ
τῆς θαλάττης εἰς πεντεκαίδεκα σταδίους, οὐδ’ αὕτη ἄσημος πόλις. πρόκειται δὲ τοῦ
λιμένος αὐτῆς Πάγωνος τοῦνομα Καλαυρία νησίδιον ὅσον τριάκοντα σταδίων ἔχον τὸν
κύκλον: ἐνταῦθα ἦν ἄσυλον Ποσειδῶνος ἱερόν, καὶ φασι τὸν θεὸν τοῦτον ἀλλάξασθαι
πρὸς μὲν Λητῶ τὴν Καλαυρίαν ἀντιδόντα Δῆλον, πρὸς Ἀπόλλωνα δὲ Ταίναρον
ἀντιδόντα Πυθῶ. Ἐφορος δὲ καὶ τὸν χρησμὸν λέγει “ἴσόν τοι Δῆλόν τε Καλαύρειαν τε
νέμεσθαι, Πυθῶ τ’ ἡγαθήην καὶ Ταίναρον ἠνεμόεντα.

L58

Paus. X, 5, 5-6

ἢ δὲ λεωφόρος αὐτόθεν ἢ ἐς Δελφοὺς καὶ προσάντης γίνεται μᾶλλον καὶ ἀνδρὶ εὐζώνῳ
χαλεπωτέρα. λέγεται δὲ πολλὰ μὲν καὶ διάφορα ἐς αὐτοὺς τοὺς Δελφοὺς, πλείω δὲ ἔτι ἐς
τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ μαντεῖον. φασι γὰρ δὴ τὰ ἀρχαιότατα Γῆς εἶναι τὸ χρηστήριον, καὶ
Δαφνίδα ἐπ’ αὐτῷ τετάχθαι πρόμαντιν ὑπὸ τῆς Γῆς: εἶναι δὲ αὐτὴν τῶν περὶ τὸ ὄρος
νυμφῶν. ἔστι δὲ ἐν Ἑλλησι ποίησις, ὄνομα μὲν τοῖς ἔπεσιν ἐστὶν Εὐμόλπια, Μουσαῖα
δὲ τῷ Ἀντιοφῆμου προσποιοῦσι τὰ ἔπη: πεπονημένον οὖν ἐστὶν ἐν τούτοις Ποσειδῶνος
ἐν κοινῷ καὶ Γῆς εἶναι τὸ μαντεῖον, καὶ τὴν μὲν χρᾶν αὐτὴν, Ποσειδῶνι δὲ ὑπέρητην ἐς
τὰ μαντεύματα εἶναι Πύρκωνα. καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἔπη: “αὐτίκα δὲ Χθονίης φωνὴ πινυτὸν
φάτο μῦθον, σὺν δὲ τε Πύρκων ἀμφίπολος κλυτοῦ Ἐννοσιγαίου”. χρόνῳ δὲ ὕστερον,
ὅσον τῇ Γῇ μετῆν, δοθῆναι Θέμιδι ὑπ’ αὐτῆς λέγουσιν, Ἀπόλλωνα δὲ παρὰ Θέμιδος
λαβεῖν δωρεάν: Ποσειδῶνι δὲ ἀντι τοῦ μαντείου Καλαύρειαν ἀντιδοῦναι φασι αὐτὸν
τὴν πρὸ Τροϊζῆνος.

L86

Ath, X, 416 c.

Πολέμον δ’ ἐν α’ τῶν πρὸς (416c) Τίμαιον παρὰ Σικελιώταις φησὶν Ἀθηναγίας ἱερόν
εἶναι καὶ Σιτοῦς Δήμητρος ἄγαλμα, οὗ πλησίον ἰδρῦσθαι καὶ Ἰμαλίδος. Καθάπερ ἐν

Δελφοῖς Εὐνόστου, ἐν δὲ Σκόλῳ τῷ Βοιωτικῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου.

Traduzione: ¹ E Polemone, nel primo libro dello scritto Contro Timeo, dice che presso i Sicelioti esiste un santuario dedicato alla Golosità e una statua di Demetra Cereale, vicino a questa ce n'è anche una dell'Abbondanza così come a Delfi ce n'è una di Eunosto² [Hermóuchos =che tiene in mano un mazzo di spighe], e a Scolo, in Beozia, di Megalarto e Megalomazo.

L88

Heliod. II, 34,3

III d.C.

Ἡ δὲ θυσία καὶ ἡ θεωρία, τετραετηρίδα ταύτην, ὅτε περ καὶ ὁ Πυθίων ἀγών, ἔστι δὲ νῦν ὡς οἴσθα, πέμπουσιν Αἰνιᾶνες Νεοπτολέμῳ τῷ Αχιλλέως· ἐνταῦθα γὰρ ἐδολοφονήθη πρὸς αὐτοῖς τοῖς τοῦ Πυθίου βωμοῖς ὑπ' Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος.

L89

Serv. ad Verg. *Aen.* III, 297-330.

Traduzione: Pirro la trattava come se fosse legittima e da lei ebbe come figlio Molosso. Poichè volle sposare Ermione, figlia di Menelao ed Elena, già precedentemente promessa ad Oreste, fu ucciso nel tempio di Apollo Delfico a causa delle insidie di Oreste.

L90

Scol. Pi. N.VII.58 (Drachmann)

ᾧχετο δὲ πρὸς θεόν διάφοροι αἰτίαι, δι' ἃς ἦλθεν εἰς Δελφοὺς Νεοπτόλεμος· καὶ οἱ μὲν φασιν ὅτι παίδων αὐτῷ οὐ γινομένων ἐξ Ἑρμιόνης ἦλθε παρὰ τοῦ θεοῦ πεθσόμενος ὡς παιδοποιήσεται· οἱ δὲ ὅτι ἐπιτιθέμενος τοῖς Πελοποννήσου πράγμασι διαρπάσαι πρῶτον ἐπέβαλε τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν ἦτοι χρηστήριον· ἄλλοι δὲ ὅτι δίκας αἰτήσων τοῦ πατρὸς τὸν θεόν·

Traduzione: Partì verso il dio: diverse cause per le quali Neottolema giunse a Delfi; alcuni dicono che non nascondogli dei figli da Ermione si recò presso il dio chiedendo che li generasse; altri dicono che poiché intendeva darsi al saccheggio del Peloponneso, prima si scagliò sul tempio delfico, luogo dell'oracolo. Altri dicono che chiedesse al dio soddisfazione per il padre (...)

L91

Macr., *Sat.* I.18.3

secondo quarto Vsec. d.C.

Item Beotii, Parnassum montem Apollini sacratum esse memorantes, simul tamen in eodem et oraculum Delphicum et speluncas Bacchicas uni deo consacratas colunt; unde

¹ Canfora 2001.

² Emendamento di Gulick, si veda Canfora 2001.

et Apollini et Libero patri in eodem monte res divina celebratur. Quod cum et Varro et Granius Flaccus adfirmant, etiam Euripides his docet:

Διώνυσος ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς
καθαπτὸς ἐν πεύκαισι Παρνασσὸν κατὰ
πηδῶ χορεύων.

In hoc monte Parnasso Bacchanalia alternis aguntur, uti et satyrorum, ut adfirmant, frequens cernitur coetus et plerumque voces propriae exaudiuntur, itemque cymbalorum crepitu ad aures hominum saepe perveniunt. Et ne quis opinetur diversis dis Parnassum montem dicatum, idem Euripides in Licymnio, Apollinem Liberumque unum eundemque deum esse significans, scribit:

δέσποτα φιλόδαφνε Βάκχε, Παιὰν Ἄπολλον εὖλθρε.

Ad eandem sententiam Aeschylus:

ὁ κισσεὺς Ἀπόλλων ὁ Βακχεῖος ὁ μάντις

L93

Tatian. *Or. Adv. Graec.*, 8. (ed.Schwartz p.9, 8,15-16)

II d.C.

ἐν τῷ τεμένει τοῦ Λετοΐδου καλεῖται τις ὀμφαλός· ὁ δ' ὀμφαλός τάφος ἐστὶν Διονύσου

L94

Clem. Alex. *Protr.* II,18,1

II-III d.C.

FONTI EPIGRAFICHE

E6

Traduzione: Di Igea

E7

Traduzione : Di Ilizia

E8

Traduzione: Di Zeus Polieús

E12

Ποτειδᾶνι
Ποτβατερίοι

Traduzione: A Poseidone Potbatérios.

E20

Si preferisce l'uso di *grammateús* anzichè “segretario” per il termine corrispondente

τόνδ' ὕμνον, θυ[σ]ίαν τε φαί- νει[ν] σὺν Ἑλλάδος ὀλβίασ πα[νδ]ήμοις ἴκετε[ί]αις·	
ἰὲ Παιάν, ἴθι σωτήρ,	115
εὐ[φρ]ων τάνδε π[ό]λιν φύλασσ' εὐαίωσι σὺν ὀλ[β]ωι	
ὦ μάκαρ ὀλβία τε κεί- νων γε[νεά] βροτῶν ἀγή- ρων ἀμίαντον ἅ κτίσθι	St.X 118 120
ναδ[ν ἄ]νακ[τι] Φοίβωι, εὐοῖ ὦ ἰὸ Βάκχ', ὦ ἰὲ Π[αιάν]· χρῦσεον χρυσέοις τύποις πα[— — —]ν θεαί 'γκυκλοῦ[νται]	125
[αἰω]ρῶ[ντα κλά]δογ, κόμαν δ' ἀργαίνοντ' ἑλεφαντί[νωι] [ἐν] δ' αὐτόχθονι κόσμωι· ἰὲ Παιάν, ἴθι [σωτήρ], εὐφρων τάνδε πόλιν φύλασ[σ'] εὐαί[ωνι] σὺν ὀλβωι	130
Πυθιάσιν δὲ πενθετή- ροις [π]ροπό[λοις] ἔταξε Βάκ- χου θυσίαν χορῶν τε προ[λ]- [λῶν] κυκλίαν ἄμιλλαν· εὐοῖ ὦ ἰ[ὸ] Βάκχ', [ὦ ἰὲ Παι]άν· τεύχειν, ἀλιοφεγγ[έ]σ[τιν]	St.XI 131 135
δ' ἀ[ντ]ο[λαίς] ἴσον ἄβρον ἄγαλμα Βάκχο[ν] ἐν [ζέ]γει χρυσέωλ λεόν- των στήσα[ι], ζαθέωι τε τ[εῦ]- ξαι θεῶι πρέπον ἄντρον·	140
[ἰ]ὲ Παιά[ν, ἴθι σω]τήρ, εὐφρων τάνδε πόλ[ιν φ]ύλασσ' ε[ὐ]α[ί]ωνι σὺν ὀλβωι	
ἀλλὰ δέχεσθε Βακχ[ια]σ- τάν Δι[ὸ]νυσο[ν, ἐν δ' ἀ]γυι- αῖς ἅμα σὺν [χορ]οῖσι κ[ι]τι- [κλή]σκετε] κισσο[οχ]αίταις· ε[ὐ]οῖ ὦ ἰὸ Βάκχ', ὦ ἰὲ [Παιάν]· πᾶσαν [Ἑλ]λάδ' ἄν' ὀλβί[α]μ παν[νυχί]ετ' ἐ[πι] πολ[υθ]ύ- [του]ς τ' Α[θά]νας	St.XII 144 145 150
----- -----	
[χαῖρ' ἄ]ναξ ὑγείας·	153
ἰὲ Πα[ι]άν, [ἴ]θι σω[τήρ], [εὐφρων] τάνδε πόλιν φύλασσ' εὐαίωσι [σὺν ὀλβωι]	155

θ[ε]ό[ς]
 Δελφοὶ ἔδωκαν Φιλοδάμ[ωι Αἰν]ησιδάμου Σκαρφεῖ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς Ἐπιγένη[ι]
 [Μα]ντίδα αὐτοῖς καὶ ἐκ[γόν]οις προξενίαν, προμ[αν]τείαν, προεδρίαν, προδικ[ίαν],
 [ἀτέ]λειαν, ἐπι[τιμ]άν, καθ[άπερ Δε]λφοῖς· ἄρχοντος Ἐτυμόνδα {Ἐτυμόνδα}?, βουλευόντων
 [Πλ]εῖσιςτωνος Κᾶλλικρ[άτεος — — —].

5

vacant versus duo

[ἐπεὶ Φιλοδάμος καὶ τοὶ ἀδελφοί]τι τομ παιᾶνα τὸν ἐς τὸν Διόνυσον
 [ἐποιήσαν ....10.... κατὰ τὰ]ν μαντείαν τοῦ θεοῦ ἐπαγγεῖλατ[ο]
 [.....25..... χ]ρῆ[σθ]αι, τυχάγαθαῖ

E27

Ταραντῖνος,
 Πίθις

τῶι Διονύσῳ

Traduzione: Tarantinos, Pítthis a Dioniso.

E31

Traduzione: Ad Afrodite/ Di Afrodite

E32

Ἑρμείαι τόδε ΦΑ[....

Πανὶ οἱ ΛΟΙ[....

Traduzione: A Ermete...a Pan...

E35

Traduzione: Agésandros figlio di Euángelos, ad Artemide dedicò.

E36

Traduzione: A Zeus Machanéos.

E38

Ἄριστονό[ο]υ Ἑστία.	1
ἔρανιστῶν ἄνασσαν, Ἑστίαν, [σ' ὕ]-	
[μ]νήσομεν, ἄ, καὶ Ὀλύμπο[υ] καὶ ξυ[νὸν]	
[γ]αίας μεσόμφαλον ἀεὶ Πυθίαν σ[ἄν]	
[δ]άφναν κατέχουσα, ναὸν ἀν' ὕ[ψη]-	5
[λ]ὸν Φοίβου χορεύεις, τερπομένα [τρι]-	
[π]όδων θεσπίσμασι καὶ χρυσέα[ι]	
[φ]όρμιγγ' Ἀπόλλωνος, ἠνίκ' ἂν ἐπτ[ά]-	
[τ]ονον κρέκων μετὰ σοῦ θαλιάζον-	
[τ]ας θεοὺς ὕ<μ>νοισιν αὔξει. χαῖρε,	10
[Κ]ρόνου θύγατερ καὶ Ἑάς, μούνα πα[ν]-	
[τ]ομφεύουσα βωμοὺς ἀθανάτων ἐρι-	
τίμους, Ἑστία· δίδου δ' ἀμοιβὰς ἐξ [ό]-	
σίων πολὺν ἡμᾶς ὄλβον ἔχ[ον]τ[ας],	
ἀεὶ λιπαρόθρονον ἀμφὶ σᾶν θυ-	15
[μ]έλαν χορεύειν.	

E46

Traduzione: Essendo demiurgo Aríston, I pritani a Pan.

E48

Traduzione: [.....era]

essendo sacerdotessa a Ilizia dedicò.

E49

Traduzione: Pithógenes figlio di Theúxenos e Télonos figlio di Theúxenos a Filaco.

E54

a3861 (faccia A liscia, faccia B oracolo)

[φρά]ζεο, δῖ' Ἀγάμεμον, ὄ[πως μή σ' εἰς χθόνα] Μυσ[ῶν]
[ἐ]λθόντ' ἀφραδίησιν ἀν[ήρ δηλήσει]αι [Ἑλλ]αν
[β]αρβαρόφωος ὄν ..c.7..γ Σφαλεώται ἄνακτι 10
[Μ]υσιδίωι θύσαντα, ἐπί τ' ἀγλαὰ μηρία θέντα
[ἔ]ντοσθεν μυχάτοιο δόμου τόθι πρῶτον ἐσηλθεσ,
[ἐ]λθὼν ἐς Πυθῶνα κεχρημένος ὄσσαν ἀκοῦσαι
[Λ]οξία ἐξ ἀδύτοιο, θεμιστοπόλων ἀπὸ σηκῶν.

Traduzione: Diffida, divino Agamennone, quando tu nella tua avventatezza approderai sulla terra Misia qualora ti sia funesto un greco di lingua barbara, per trionfare su di lui sacrifica al dio Sphaleótas di Misia e consacra le cosce lucenti delle vittime al più profondo del tempio dove tu ti accingi ad entrare per le prima volta, condotto a Delfi dal desiderio di ascoltare la voce divina che sorge dal santuario di Lossia, nell'antro profetico.

a)1662

Faccia A:

[Ἡρακ]λείδας Καλλία, Πίστα Ἡρακλ[εΐδα] 1
[τὸ ὑπὸ] τειχίωι χωρίον καὶ τὰν θεαρτ....
[ἄπ]ασαν Διονύσωι Σφαλεώτ[αι]
[ἀνέθηκαν] ἱερεῖς ἐόντες.
[φρά]ζεο, δῖ' Ἀγά[με]μ[υ]ν[ον, ὅπως μή σ' εἰς χθόνα Μ[υσῶν] 5
[ἐ]λθόντ' ἀφραδ]ίη[σιν ἀνὴρ δηλήσει]εται Ἑλλαν
[β]αρβαρόφω[ος] ὄ[ν ...]αγειν Σφαλεώται ἄν[ακτι]
[Μ]υσιδίωι θύ[σαντ]α, ἐ[πί τ' ἀγλα]ὰ μ[ηρία θέν]τα,
[ἔ]ντοσθεν μυχά[τοιο δόμου τόθι πρῶτον ἐσ]ήλθεσ],
[ἐ]λθὼν ἐς Πυ[θῶνα κεχρημέν]ο[ς] ὄσσαν ἀκ[οῦσαι] 10
[Λοξία ἐξ ἀδύτοιο, θε]μιστοπόλων ἀπὸ ση[κῶν].

Traduzione: Herakleídas figlio di Kállia e Písta figlio di Herakleídas, un terreno presso le mura e il teart- intero, a Dioniso Sphaleótas dedicarono, essendo sacerdoti.

Diffida, divino Agamennone, quando tu nella tua avventatezza approderai sulla terra Misia qualora ti sia funesto un greco di lngua barbara, per trionfare su di lui sacrifica al dio Sphaleótas di Misia e consacra le cosce lucenti delle vittime al più profondo del tempio dove tu ti accingi ad entrare per le prima volta, condotto a Delfi dal desiderio di

ascoltare la voce divina che sorge dal santuario di Lossia, nell'antro profetico.

Faccia B:

[Ἡρ]ακλείδας Καλλία, Πίστα Ἡρακ[λείδα]	1
[τ]ὰν παστάδα καὶ τὸ οἶκημα [Διο]- [νύ]σφ Σφαλεώται ἀνέθη[καν]. [Ἡρα]κλείδας Καλλία, Πίστα Ἡ[ρακλείδα]	
[τὸ] ὑπὸ τειχίῳ χωρίον καὶ [τὰν θεαρ]- [τ...]υ ἅπασαν Διονύσῳ Σ[φαλεώται] [ἀνέ]θηκαν ἱερεῖς ἐό[ντες].	5
[φρά]ζεο, δὶ Ἀγάμεμνον, ὄ[πως μή σ' εἰς χθόνα] Μυσ[ῶν] [ἐ]λθόντ' ἀφραδίησιν ἀν[ήρ δηλήσει]ται [Ἑλλ.]αν [β]αρβαρόφωτος ὄν .c.7.υ Σφαλεώται ἄνακτι	10
[Μ]υσιδίῳ θύσαντα, ἐπὶ τ' ἀγλαὰ μηρία θέντα [ἔ]ντοσθεν μυχάτοιο δόμου τόθι πρῶτον ἐσῆλθες, [ἐ]λθὼν ἐς Πυθῶνα κεχρημένος ὄσσαν ἀκοῦσαι [Λ]οξία ἐξ ἀδύτοιο, θεμιστοπόλων ἀπὸ σηκῶν.	

Traduzione: Herakleídas figlio di Kállia e Písta figlio di Herakleídas, un portico e un sacello dedicarono a Dioniso Sphaleótas.

Herakleídas figlio di Kállia e Písta figlio di Herakleídas, un terreno presso le mura e il teart- intero, a Dioniso Sphaleótas dedicarono, essendo sacerdoti.

Diffida, divino Agamennone, quando tu nella tua avventatezza approderai sulla terra Misia qualora ti sia funesto un greco di lingua barbara, per trionfare su di lui sacrifica al dio Sphaleótas di Misia e consacra le cosce lucenti delle vittime al più profondo del tempio dove tu ti accingi ad entrare per la prima volta, condotto a Delfi dal desiderio di ascoltare la voce divina che sorge dal santuario di Lossia, nell'antro profetico.

E59

οἱ νέοι ἐ[π]ὶ Νεβίου Ἡρακλείου γυμνασι[άρ]-
χου Διόδω[ρ]ων Φιλονίκου Δελφὸν τὸνέ αυ
τῶν εὐεργέταν Ἀπόλλωνι Πυθίῳ

Traduzione: I giovani quando era ginnasiarca di Eracle Nébios, Diodoro di Delfi, figlio di Filónikos benefattore, per Apollo Pizio.

L61

ἱερ[έως τοῦ] Πυθ[ίου] —————	1
Διονύσου —————	
Γελλίου Ξ[εναγόρου(?)] —————	
Ἰοσίου τοῦ Π[υθίου] — — — —, Λου. Γελλ.]	
Δημοστράτου ἱερέως τοῦ Π[υθίου] Ἀπόλλωνος(?)	5

θυγατέρα, Λου. Γελλ. Ξεναγόρο[υ ιερέως τοῦ]
Πυθίου ἐγγόνην, Λουκ. Γελλ. Ξεναγόρου ἱε[ρέ]ως
τοῦ Πυθίου ἐξεγγό[νην], Λουκ. Γελλ. Πολυζήλου
ιεροῦ παιδὸς τοῦ Πυθίου καὶ πρέσβυος τῶν Ὀσίων
καὶ Γελλ. Διονυσίας τῆς κρ[ατ.] ἀρχηίδος ἐξαδελ-
φιδούν, ἱερέων καὶ ἀρχηίδων πολλῶν ἀπόγονον,
Βάββιος Αὐρ. Νεικόβουλο<ς> ὁ θρέψας τὴν ἑαυτοῦ
τροφίμην, εἰς παραμυθίαν, ψηφισαμένης
τῆς πόλεως

10

Traduzione: (...)del sacerdote di Apollo Pizio (...) di Dioniso (...) di Gell. Xenágoras (...) hósios di Apollo Pizio (...) di L.Gell. Demóstratos sacerdote di Apollo Pizio la figlia(...), di L. Gellio Xenágoras sacerdote di Apollo Pizio la discendente, di L. Gell. Xenágoras sacerdote di Apollo Pizio la discendente, di L. Gell. Polýzelos giovane sacerdote di Apollo e dell'anziano degli hósioi e di G. Dionýsia sacerdotessa, la nipote, discendente di molti sacerdoti e sacerdotesse, Bábbios Aurélios Nikóbulos che fa crescere la sua padrona, con esortazione, avendo votato la città.

Si riportano le seguenti correzioni alla Bibliografia:

BIBLIOGRAFIA:

Arrighetti 1998: G. Arrighetti (a cura di) *Esiodo. Opere*. Torino 1998.

Brelich 1961: A. Brelich, *Guerre agoni e culti nella Grecia antica*. Bonn 1961.

Daux-Bousquet 1942-43a: G.Daux-J.Bousquet, *Agamemnon, Téléphe, Dionysos Sphaleotas et les Attalides* RA 1942-43, I, pp. 113-125.

Daux-Bousquet 1942-43b: G.Daux-J.Bousquet, *Agamemnon, Téléphe, Dionysos Sphaleotas et les Attalides* RA 1942-43, II, pp.19-40.

I Selde 1991 da sostituire con I. Selge 1991

Jacquemin 2005: A. Jacquemin, *Panthéon et épiclèses Delphique: Apollon et les autres dieux*, in *Nommer les dieux: théonymes, épithètes, épiclèses dans l'antiquité*. Rennes 2005, pp. 241-253.

Ρακατσάνης, Τιζιαφαλιας 1997: Κ. Ρακατσάνης, Α. Τιζιαφαλιας, *Λατρείες και ἱερά στην αρχαία Θεσσαλία*. Ιοάννινα 1997.

Weir 2004: R. Weir, *Roman Delphi and Its Pythian Games*. Oxford 2004.

BIBLIOGRAFIA FONTI MATERIALI:

Keramopoulos 1909: A.D. Keramopoulos, Δελφική Λατύπη. Τὸ ἱερόν τοῦ Φιλάκου, *AEph* 1909, pp. 263-272.

Keramopoulos 1912, A.D. Keramopoulos, Τοπογραφία τῶν Δελφῶν. Αθήνα 1912.

Konstantinou 1953-54: I. Konstantinou, Ἄγαλμα καθημένης θεᾶς (Μουσεῖο Χαλκίδας) *AEph*, 1953-54, II, pp. 30-40.

Shear Jr. 1970: T.L. Shear, Jr., The Monument of the Eponymous Heroes in the Athenian Agora. *Hesperia* 39, 1970, pp. 145-222.

Thémélis 1992: P.G. Thémélis, *The Cult Scemne on the Polos of the Siphnian Karyatid at Delphi*, *Kernos Suppl.* 1, 1992, pp. 49-72.